

Advies

Individueel maatwerk

Brussel, 9 september 2021

Adviesvraag: Ontwerp van decreet over maatwerk bij individuele inschakeling
Adviesvrager: Hilde Crevits - Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw
Ontvangst adviesvraag: 7 juli 2021
Adviestermijn: 65 dagen
Decretale opdracht: SERV-decreet 7 mei 2004 art. 20 (SAR-functie)
Goedkeuring raad: 9 september 2021

Contactpersoon: Niels Morsink - nmorsink@serv.be
Nele Vanheeswijck – nvanheeswijck@serv.be

Mevrouw Hilde CREVITS
Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw
Consciencegebouw
Koning Albert II laan 15
1210 Sint-Joost-ten-Node

contactpersoon

Niels Morsink
Nele Vanheeswijck
nmorsink@serv.be
nvanheeswijck@serv.be

ons kenmerk

SERV_BR_20210909_Decreet_IMW

Brussel

9 september 2021

Individueel maatwerk

Mevrouw de viceminister-president

De sociale partners hebben uw adviesvraag omtrent het decreet individueel maatwerk goed ontvangen en geven hieronder een gezamenlijk advies.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Ann Vermorgen
voorzitter

Inhoud

Inhoud	4
Krachtlijnen	5
Advies	6
1 Inleiding	6
2 Doelgroep en begeleiding	6
3 Terugvalpositie	7
4 Lokale diensteneconomie	7
5 Communicatie	8
6 Toepassingsgebied	8
7 Monitoring	8

Krachtlijnen

- De SERV is tevreden dat het individueel maatwerk nu wordt uitgewerkt, maar wijst op het belang van de uitvoeringsbesluiten voor een succesvolle uitrol en het uitklaren van openstaande vragen.
- De SERV waardeert dat collectief en individueel maatwerk complementair worden.
- Het is goed dat met individueel maatwerk de tewerkstelling van personen met een arbeidsbeperking in de reguliere economie wordt versterkt op voorwaarde dat een kwalitatieve begeleiding wordt gegarandeerd.
- De SERV wijst op de nood aan een kader dat rekening houdt met de heterogeniteit van de doelgroep, maar waardeert alvast de mogelijkheid te kunnen differentiëren in begeleidingsnood.
- De kwaliteit van de begeleiding en tewerkstelling moet worden gewaarborgd met voldoende controle- en feedbackmechanismen. Gegeven het feit dat hier nieuw beleid wordt geïnstalleerd moet er in eerste instantie worden ingezet op het goed informeren, begeleiden en ondersteunen van éénieder en kan controle in eerste instantie preventief van aard zijn, eventuele problemen moeten tijdig worden gedetecteerd en geremedieerd waar nodig.
- De SERV wijst op het belang van een goede match en vertrouwen tussen werkgever, werknemer en begeleider. De betrokkenheid van de medewerker is belangrijk om van het traject een succes te maken.
- Daarnaast is het positief dat er een terugvalmogelijkheid wordt ingeschreven in het decreet. Door onzekerheid weg te nemen, zullen meer personen met een arbeidsbeperking de stap naar individueel maatwerk durven te zetten. Wel vragen de sociale partners duidelijkheid over artikel 73.
- Er moet een actieplan worden gemaakt over hoe de maatregel door diverse stakeholders op een klantvriendelijke en realistische manier tot bij de ondernemingen kan worden gebracht.
- De sociale partners vragen om afspraken te maken met de andere gewesten om het toepassingsgebied uit te breiden.
- De sociale partners vragen bij de monitoring vooral aandacht voor de sector en het statuut waarin de tewerkstelling gebeurt en of er sprake is van doorstroom.
- Het is positief dat de LDE-initiatieven in individueel en collectief maatwerk kunnen integreren zodat belangrijke aanvullende maatschappelijke dienstverlening behouden kan blijven
- Het individueel maatwerk legt de brug tussen beleidsvelden Sociale Economie en Werk en toont aan dat deze beleidsvelden samen horen om effectief beleid te kunnen voeren.

Advies

1 Inleiding

De sociale partners vinden het positief dat het decreet individueel maatwerk er na lange tijd is gekomen. De maatregelen Lokale Diensteneconomie (LDE), de Sociale Inschakelingseconomie (SINE), de Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP) en maatwerkafdelingen (MWA) worden in elkaar gepast en er worden overgangsbepalingen geboden. Het ontwerpdecreet is een vereenvoudiging van het beleidskader voor personen met een arbeidsbeperking en sluit aan bij initiatieven op het niveau van de Europese Commissie en de Verenigde Naties.

De sociale partners zijn tevreden dat werkgevers in de reguliere economie de kans krijgen om via de uitbreiding van het al in de VOP gehanteerde rugzakprincipe personen met een arbeidsbeperking met een gepaste ondersteuning te werk te stellen. Dankzij de open-end financiering kan de integratie van doelgroepwerknemers in de reguliere economie zonder handrem op plaats vinden. De resultaten er van zullen we goed moeten opvolgen (zie deel monitoring).

Het individueel maatwerk legt de brug tussen beleidsvelden Sociale Economie en Werk en toont aan dat deze beleidsvelden samen horen om effectief beleid te kunnen voeren. De sociale partners zijn het eens met de minister dat de wisselwerking en complementariteit tussen individueel en collectief maatwerk een opportuniteit biedt voor personen met een arbeidsbeperking om duurzame en inclusieve tewerkstelling te bekomen. Duurzame tewerkstelling is bij uitstek van groot belang voor personen met een hoge begeleidingsnood. Sociale partners zijn het niet eens over de mate waarin uitzendarbeid een stabiele en goed omkaderde werkcontext kan garanderen voor de hele doelgroep van individueel maatwerk.

De SERV benadrukt het belang van voldoende aandacht voor de rechten en plichten van de betrokken actoren en de kwaliteit van de begeleiding alsook van voldoende mogelijkheden tot feedback. Het zal daarom belangrijk zijn om goed in te zetten op het informeren en begeleiden van elkeen zodat éénieder weet wat de achterliggende beleidsvisie is en de daaruit voortkomende rechten en plichten voor alle partijen. Daarin kunnen ook de uitvoeringsbesluiten meer duidelijkheid scheppen.

2 Doelgroep en begeleiding

Aangezien de Vlaamse Ondersteuningspremie in het decreet wordt ingekanteld, wordt de doelgroep erg breed. Die gaat van personen met een beperkt productiviteitsverlies binnen de VOP die geen begeleiding nodig hebben, tot mensen met een zware mentale, medische, psychiatrische of psychologische problematiek die een hoge begeleidingsnood hebben. Er is nood aan een kader dat rekening houdt met de heterogeniteit van de doelgroep. Het succes van de maatregel zal afhangen van de verdere uitwerking in de uitvoeringsbesluiten. Het was beter geweest indien de inhoud daarvan nu reeds duidelijk zou zijn.

De mogelijkheid die wordt gecreëerd om de stap naar de reguliere economie te zetten, wordt door alle sociale partners ondersteund op voorwaarde dat een kwalitatieve begeleiding wordt gegarandeerd wanneer deze nodig is. Het is alvast positief dat er kan worden gedifferentieerd in

de begeleidingsnood. Het is ook van cruciaal belang dat de individuele maatwerkstartpakketten van begeleiding gradaties kennen. Aangezien de begeleiding op een reguliere werkvloer nieuw zal zijn, dienen alle betrokkenen in de aanloop naar de invoering van het decreet te worden gesensibiliseerd over de rechten en de plichten binnen individueel maatwerk. Vervolgens moet de kwaliteit van de begeleiding en tewerkstelling worden gewaarborgd met voldoende controle- en feedbackmechanismen. Gegeven het feit dat hier nieuw beleid wordt geïnstalleerd moet er in eerste instantie worden ingezet op het goed informeren, begeleiden en ondersteunen van éénieder en kan controle in eerste instantie preventief van aard zijn, eventuele problemen moeten tijdig worden gedetecteerd en geremedieerd waar nodig.

Om van de integratie van doelgroepwerknemers in reguliere ondernemingen een succes te maken moet de administratie omtrent de begeleiding voor de werkgever zo veel mogelijk worden beperkt. De keuzevrijheid van de werkgever in een markt met diverse actoren moet rekening houdend met de bepalingen in het decreet gevrijwaard blijven. Daarbij moet het ook mogelijk blijven dat de werkgever de begeleiding zelf organiseert via een interne gekwalificeerd begeleider zolang de onafhankelijkheid van de directe leidinggevende kan worden gewaarborgd. Wel stellen de sociale partners de vraag of artikel 26 impliceert dat als ondernemingen kiezen voor interne begeleiding, er moet worden voorzien in twee interne gekwalificeerde begeleiders om de continuïteit van de begeleiding ten alle tijden te verzekeren. De begeleidingspremie moet tot slot de volledige kost van de begeleiding dekken.

Het is belangrijk dat er een goede match en vertrouwen is tussen werkgever, werknemer en begeleider. De betrokkenheid van de medewerker is belangrijk om van het traject een succes te maken. Daarom is het van belang dat de persoon met een arbeidsbeperking wordt gehoord, onder andere wat betreft matching en begeleiding. Deze kent zijn of haar noden het best en heeft mogelijks al goede ervaringen met een bepaalde gekwalificeerde begeleider.

3 Terugvalpositie

Daarnaast is het positief dat er een terugvalmogelijkheid wordt ingeschreven in het decreet. Door onzekerheid weg te nemen, zullen meer personen met een arbeidsbeperking de stap naar individueel maatwerk durven te zetten. Wel vragen de sociale partners duidelijkheid over artikel 73 waarin wordt aangegeven dat de wedertewerkstelling bij de maatwerkonderneming mogelijk is wanneer de tewerkstelling bij de reguliere onderneming buiten hun wil om wordt beëindigd. De sociale partners vragen om het traject flexibel te maken waarbij de werknemer ook in dialoog met de werkgever en de gekwalificeerd begeleider moet kunnen aangeven dat de tewerkstelling moeilijk gaat. Daarom is het belangrijk dat de uitvoeringsbesluiten meer duidelijkheid scheppen over de invulling van deze terugvalmogelijkheid, onder andere over hoe lang een terugvalmogelijkheid blijft bestaan; wie beslist over de terugvalmogelijkheid en op basis van welke criteria; de ontslagvergoeding; en de mogelijke impact van de terugvalmogelijkheid op het contingent.

4 Lokale diensteneconomie

De sector van de Lokale Diensteneconomie staat voor een belangrijke transitie. Het is positief dat de LDE-initiatieven in individueel en collectief maatwerk kunnen integreren zodat belangrijke aanvullende maatschappelijke dienstverlening behouden kan blijven. Daarbij dient er rekening te worden gehouden met de complementariteit met andere maatregelen op lokaal niveau zoals wijk-

werken. Het is bij de overschakeling naar individueel maatwerk belangrijk dat een gedegen en financieel toereikend systeem van klaverbladfinanciering blijft bestaan.

5 Communicatie

Hoewel de maatregel vanwege de arbeidsmarktkrapte goed getimed is, zal deze tijd nodig hebben om bekender te worden en op kruissnelheid te komen. Door middel van een gerichte communicatie kan deze bekendheid worden vergroot. De Vlaamse ondersteuningspremie voor werknemers en zelfstandigen is vandaag een goedwerkend instrument dat bekendheid geniet. De inkanteling in individueel maatwerk moet daarom gepaard gaan met een gerichte communicatie. Er moet een actieplan worden gemaakt over hoe de maatregel door diverse stakeholders op een klantvriendelijke en realistische manier tot bij de ondernemingen kan worden gebracht.

Daarbij is het vooral van belang dat de bemiddelaars worden gesensibiliseerd om werkzoekenden toe te leiden naar de maatregel en werkgevers hierover in te lichten. Werkgevers kunnen ook worden gemotiveerd om personen met een arbeidsbeperking aan te werven door middel van goede praktijken en rolmodellen.

6 Toepassingsgebied

Personen met een arbeidsbeperking die in het Brussels Gewest of het Waals Gewest wonen en in het Vlaams Gewest werken, vallen volgens artikel 9 niet onder het toepassingsgebied van dit decreet. Werkgevers die in een ander Gewest of de EER gevestigd zijn kunnen voor inwoners van het Vlaams Gewest wel een loonpremie (art. 15), maar geen begeleidingspremie (art. 20) ontvangen. Deze lacunes zijn een gemiste kans in het kader van de interregionale mobiliteit. De sociale partners vragen om hierover afspraken te maken met de andere gewesten.

7 Monitoring

De sociale partners vinden het positief dat er een jaarlijkse monitoring wordt voorzien van de tewerkstelling via individueel maatwerk, de kenmerken van de personen en de werkgevers alsook van de middelen. Daarbij vragen ze vooral aandacht voor de sector en het statuut waarin de tewerkstelling gebeurt en of er sprake is van doorstroom. De sociale partners zullen mee waken over een mogelijke verdringing van de doelgroep of specifieke categorieën binnen de doelgroep en de efficiëntie en impact van de maatregelen.